

آیین‌نامه آموزشی دوره اول متوسطه مدارس آموزش از راه دور(داخل و خارج از کشور)

تصویب جلسه ۷۸۰ شورای عالی آموزش و پژوهش تاریخ ۸۷/۸/۲۸ و اصلاحیه سی و نهمین (۳۹) جلسه کمیسیون
معین شورای عالی آموزش و پژوهش تاریخ ۹۹/۱۲/۲۴

فصل اول - کلیات

ماده ۱- دوره اول متوسطه آموزش از راه دور برای ادامه تحصیل دانش‌آموزان واجد شرایط زیر، بر اساس اهداف
تصویب شورای عالی آموزش و پژوهش و مطابق مواد این آیین‌نامه در مدارس آموزش از راه دور اجرا
می‌شود:

الف - افراد لازم‌التعلیمی که امکان ارائه آموزش‌های دوره اول متوسطه روزانه به آن‌ها وجود ندارد.

ب - دانش‌آموزانی که شرایط تحصیل (سن و ...) در دوره اول متوسطه روزانه را از دست داده‌اند.

ج - افرادی که دارای شرایط خاص به شرح زیر می‌باشند:

۱- داشتن شرایطی نظیر معلولیت جسمی، بیماری خاص و صعب‌العلاج مانع از ادامه تحصیل در
مدارس روزانه (مدارس کمکی معلولیت یا ابتلاء به بیماری لازم است به تأیید مراجع ذی‌صلاح قانونی برسد).

۲- تأهل (تطبیق تصویر صفحات شناسنامه با اصل آن توسط مدیر مدرسه آموزش از راه دور)

۳- دانش‌آموزانی که به هر دلیل نتوانند در سایر مدارس ادامه تحصیل دهند. (با تقاضای ولی دانش‌آموز
و موافق کمیسیون خاص اداره آموزش و پژوهش محل)

تبصره ۱- دانش‌آموزان مشمول بند الف، از طریق اداره آموزش و پژوهش محل شناسایی و برای ثبت نام به
مدرسه آموزش از راه دور معرفی می‌شوند.

تبصره ۲- کمیسیون خاص موظف است حداکثر یک هفته پس از دریافت مدارک این‌گونه دانش‌آموزان، نسبت
به بررسی و ابلاغ رأی اقدام نماید. در صورت عدم ابلاغ رأی کمیسیون در مدت فوق، مدیر مدرسه
می‌تواند با اخذ تعهد کتبی و حداکثر برای مدت سه هفته از دانش‌آموز به صورت موقت، ثبت‌نام
کند. ادامه تحصیل این‌گونه دانش‌آموزان منوط به اخذ رأی کمیسیون می‌باشد.

تبصره ۳- آراء صادره از سوی کمیسیون خاص اداره آموزش و پژوهش منطقه یا شهرستان، برای هر دانش‌آموز
تا پایان دوره اول متوسطه معتبر می‌باشد.

ماده ۲- تعاریف

آموزش از راه دور: آن دسته از آموزش‌های حضوری، غیرحضوری و نیمه‌حضوری است که براساس برنامه‌های مصوب وزارت آموزش و پژوهش، برای تمام یا بخشی از موضوعات درسی دوره اول متوسطه با تأکید بر فرآگیری دروس، از طریق دیداری یا شنیداری و کاهش ساعت حضور در کلاس‌های درس بر حسب موضوع دروس، انجام می‌پذیرد.

کلاس هدایت آموزشی: جلسات آموزشی و مشاوره‌ای است که برای ارائه روش‌های خودآموزی و نحوه برنامه‌ریزی مطالعه دروس و کمک به فرایند یادگیری و ارزشیابی بهتر، به صورت حضوری و الکترونیکی دایر می‌شود.

کلاس رفع اشکال: کلاسی است که در طول نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی، برای هر درس به صورت حضوری و یا الکترونیکی، تشکیل می‌شود تا دانش‌آموزان اشکالات درسی خود را رفع نمایند.

گروه همدرس: به گروهی از دانش‌آموزان اطلاق می‌شود که با هم، حداقل یک درس مشترک داشته و برای مطالعه درس خود زیرنظر مدیر مدرسه در یک محل حضور می‌یابند.

آموزش حضوری: شیوه‌ای از آموزش است که تمام برنامه و محتوای آموزشی توسط معلم، برای دانش‌آموزان در کلاس تدریس می‌شود.

آموزش نیمه‌حضوری: آموزشی است که بخشی از آن با حضور دانش‌آموز در کلاس و بخشی دیگر از طریق رسانه‌های آموزشی در خارج از کلاس انجام می‌گیرد.

آموزش غیرحضوری: به آموزشی اطلاق می‌شود که بدون حضور دانش‌آموز در کلاس درس و از طریق رسانه‌های آموزشی، انجام می‌پذیرد.

کلاس اقماری: به مکانی گفته می‌شود که زیر نظر مدرسه مجری آموزش از راه دور، به منظور ارائه خدمات نیمه‌مستمر کز آموزشی و پژوهشی در روستاهای و حاشیه شهرها تجهیز شده و مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد.

آموخته‌های خارج از مدرسه: آن دسته از آموخته‌هایی هستند که دانش‌آموز در خارج از مدرسه می‌آموزد و از نظر محتوا مشابه هر یک از عنایون برنامه درسی می‌باشد. این دروس نمره ارزشیابی مستمر نداشتند و نمره آن‌ها بر مبنای نتیجه امتحان پایانی تعیین خواهد شد.

آموزش الکترونیکی: به مجموعه آموزش‌هایی گفته می‌شود که از طریق شبکه وب و رایانه به صورت برخط (online) یا برون خط (offline) ارائه می‌شود.

آموزش مکاتبه‌ای: به آموزش‌هایی اطلاق می‌شود که مواد آموزشی و ارزشیابی برای دانش‌آموزان ارسال و بازخورد آن دریافت می‌شود.

کتاب خودآموز: کتابی است که با حفظ اهداف و فصول و محتوای کتاب درسی مربوط با رویکرد آموزش از راه دور، به آسان‌ترین شیوه‌های آموزشی تالیف می‌شود تا دانش‌آموز بتواند بدون نیاز به معلم نسبت به مطالعه و یادگیری اقدام نماید.

مشاوره: به کلیه خدمات مشاوره‌ای از قبیل راهنمایی پیرامون آموزش از راه دور، راهنمایی برای انتخاب واحد، برنامه‌ریزی درسی، مشاوره تحصیلی و تربیتی که مشاوران در مدرسه‌های انجام می‌دهند، مشاوره گفته می‌شود.

شورای مدرسه: به شورایی اطلاق می‌شود که برابر آین نامه اجرایی مدارس تشکیل می‌شود و وظایف تعیین شده در این آین نامه را به عهده دارد.

ارزشیابی تحصیلی و تربیتی: ارزشیابی تحصیلی و تربیتی بخش جدایی‌ناپذیر فرایند یاددهی - یادگیری است که داوری و قضاوت در مورد آموخته‌ها و تغییر رفتار دانش‌آموز در جهت نیل به هدف‌های آموزشی و پرورشی براساس آن صورت می‌پذیرد.

ارزشیابی تشخیصی: ارزشیابی تشخیصی بهمنظور آگاهی از میزان آمادگی دانش‌آموز جهت شروع مناسب تدریس مطالب جدید، توسط معلم انجام می‌گیرد.

ارزشیابی تکوینی: مجموعه اقدامات و فعالیت‌هایی است که بهصورت مستمر توسط معلم و دانش‌آموز و سایر ارزیابی‌کنندگان به منظور بهبود فرایند یاددهی - یادگیری، در طول هر نیمسال/دوره تابستانی به عمل می‌آید که شامل انجام تکالیف درسی، آزمون‌های عملکردی، فعالیت‌های مرتبط با درس خارج از کلاس بهصورت فردی یا گروهی (فعالیت‌های پژوهشی و ...)، ارزشیابی‌های باز و مشاهدات تدریجی رفتار و خودارزیابی و نظر اولیا دانش‌آموز می‌باشد.

ارزشیابی پایانی: عبارت از ارزشیابی‌هایی است که در پایان هر نیمسال/دوره تابستانی از تمام محتوای مواد درسی به عمل می‌آید.

خودارزیابی: ایجاد فرصت و شرایطی است تا دانش‌آموزان بتوانند در باره میزان یادگیری خود به قضاوت و ارزیابی بپردازنند.

ارزشیابی داخلی: ارزشیابی است که طبق برنامه معین با همکاری مشترک کارکنان آموزشی و اداری مدرسه آموزش از راه دور، زیرنظر مدیر مدرسه انجام می‌شود.

ارزشیابی هماهنگ: ارزشیابی است که طبق برنامه معین و با سؤال‌های یکسان تهیه شده توسط اداره کل آموزش و پرورش استان مربوط و در محل‌هایی که زیر نظر مدرسه آموزش از راه دور می‌باشد، با نظارت مدیر مدرسه برگزار می‌شود.

ماده ۳- دانش‌آموزان لازم‌التعلیم موضوع بندهای الف و بند ۱ بخش ج ماده ۱ که شرایط تحصیل در دوره اول متوجه تحصیلی روزانه را دارا باشند، در صورت تأمین منابع و تخصیص اعتبارات دولتی، می‌توانند با

رعایت مقررات مندرج در این آیین‌نامه، از امکان تحصیل با تأمین هزینه آن توسط آموزش و پژوهش در قالب خرید خدمات آموزشی و پژوهشی، برخوردار شوند.

تبصره- در صورت عدم تأمین اعتبارات دولتی، آن دسته از دانشآموزان لازم‌التعلیم که مجوز ثبت‌نام را از کمیسیون خاص آموزش و پژوهش منطقه دریافت می‌کنند، در صورت تمایل با پرداخت شهریه می‌توانند در این مدارس ثبت‌نام کنند.

فصل دوم - ویژگی‌های آموزش، واحدهای درسی، طول مدت تحصیل، عنوانین و جداول دروس
ماده ۴- آموزش از راه دور در دوره اول متوسطه مبتنی بر نظام نیمسالی واحدی است و دارای ویژگی‌های زیر می‌باشد:

(الف) آموزش دروس با کاهش ساعت حضور در مدرسه یا کلاس‌های اقماری حسب موضوع درس‌ها، به شیوه نیمه‌حضوری و غیر‌حضوری انجام می‌شود.

(ب) آموزش درس‌ها در طول نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی اجرا می‌شود.

(ج) ارزش هر درس مستقل است و قبولی یا مردودی در هر درس تأثیری بر سایر درس‌ها ندارد.

(د) میزان تأثیر هر درس در معدل گیری بر اساس تعداد واحدهای آن درس مشخص می‌شود.

(ه) بهمنظور هدایت و راهنمایی تحصیلی و تربیتی دانشآموزان باید از مشاور استفاده شود.

(و) در ارزشیابی تکوینی دانشآموزان از شیوه‌های حضوری، الکترونیکی و مکاتبه‌ای برابر دستورالعمل‌های آموزش از راه دور استفاده می‌شود.

(ز) کلاس‌های هدایت آموزشی و رفع اشکال برای دانشآموزان برنامه‌ریزی و اجرا می‌شود.

ماده ۵- تعداد واحدهای درسی دوره اول متوسطه مدارس آموزش از راه دور، برابر جدول مواد درسی مصوب، حداقل ۹۰ واحد درسی می‌باشد.

ماده ۶- میزان ساعت آموزش حضوری (کلاس‌های هدایت آموزشی و رفع اشکال) به ازای هر واحد درسی دانشآموز در طول هر نیمسال /دوره تابستانی حداقل ۶ ساعت است.

تبصره- مدیر مدرسه می‌تواند با نظر مشاور و رعایت سقف کل، ساعت آموزش‌های حضوری هر نیمسال /دوره تابستانی را که توسط دانشآموز انتخاب شده است، با توجه به نیاز برخی از دروس افزایش یا کاهش دهد.

ماده ۷- محتوا و مواد درسی در این دوره، همانند محتوا و مواد درسی دوره اول متوسطه روزانه در قالب شیوه‌های مرسوم آموزش از راه دور ارائه می‌شود.

ماده ۸- برنامه آموزشی در هر سال تحصیلی به صورت دو نیمسال و هر یک به مدت ۱۸ هفته و یک دوره تابستانی به مدت ۱۰ هفته اجرا می‌شود.

تاریخ:

شماره:

پیوسته:

شورای عالی آموزش و پژوهش

www.sce.ir

تبصره- در هر نیمسال ۱۵ هفته و در دوره تابستانی ۸ هفته به آموزش درس‌ها اختصاص دارد و باقیمانده هر نیمسال و دوره تابستانی برای برگزاری ارزشیابی، اعلام نتایج و تمهد مقدمات نیمسال بعدی یا دوره تابستانی منظور می‌شود.

ماده ۹- دانشآموز در هر نیمسال می‌تواند حداکثر ۱۸ واحد درسی و در دوره تابستانی حداکثر ۸ واحد درسی را با رعایت سایر ضوابط انتخاب کند.

تبصره ۱- دانشآموزان موظفند، در هر نیمسال، حداقل ۱۴ واحد درسی انتخاب نمایند؛ لیکن در شرایط خاص با نظر مشاور می‌توانند حداقل ۸ واحد درسی انتخاب نمایند.

تبصره ۲- دانشآموز در آخرین نیمسال یا دوره تابستانی یا در شرایط خاص با نظر مدیر و مشاور مدرسه می‌تواند حداکثر ۶ واحد درسی علاوه بر سقف واحدهای درسی انتخاب کند.

ماده ۱۰- در انتخاب واحد درسی، رعایت پیش‌نیاز درس‌ها مطابق جدول مواد درسی الزامی است.

تبصره ۱- دانشآموز در آخرین نیمسال یا دوره تابستانی (نیمسال یا دوره تابستانی که می‌تواند فارغ‌التحصیل شود) مجاز است کلیه درس‌های باقیمانده را در حد سقف مجاز بدون رعایت پیش‌نیاز انتخاب کرده و بگذراند.

تبصره ۲- دانشآموز نمی‌تواند درس‌هایی را که قبلاً نمره قبولی کسب کرده است، مجدداً انتخاب نماید.

فصل سوم – مقررات ثبت‌نام

ماده ۱۱- ثبت‌نام و انتخاب واحد توسط دانشآموز یا ولی یا نماینده قانونی وی به صورت حضوری یا غیر حضوری انجام می‌شود.

تبصره- دانشآموزی که به صورت غیرحضوری ثبت‌نام می‌نماید، بایستی حداکثر یک ماه پس از تاریخ ثبت‌نام، مدارک خود را به مدرسه ارسال دارد تا پس از بررسی و تأیید، ثبت‌نام وی قطعی تلقی گردد.

ماده ۱۲- ثبت‌نام و انتخاب واحد دانشآموزان در مدارس آموزش از راه دور، حداکثر تا دو هفته پس از شروع هر نیمسال و در دوره تابستانی حداکثر یک هفته پس از شروع دوره، ادامه می‌یابد.

تبصره- تصمیم‌گیری در مورد ثبت‌نام از افرادی که با عندر موجه در زمان مقرر موفق به ثبت‌نام نشده‌اند، به عهده شورای مدرسه می‌باشد.

ماده ۱۳- ثبت‌نام دانشآموزی که ترک تحصیل داشته باشد، با رعایت سایر مقررات بلامانع است.

ماده ۱۴- حداقل سن ثبت‌نام در دوره اول متوسطه ۱۵ سال تمام است. دانشآموزان لازم‌التعلیم موضوع بند الف و بندهای ذیل ماده ۱ از شرط سنی مذکور مستثنی هستند.

تبصره ۱۵- ثبت‌نام دانشآموزان در هر یک از نیم سال‌های تحصیلی / دوره تابستانی در پایه یا دوره تحصیلی بالاتر با رعایت سایر ضوابط مجاز می‌باشد.

تبصره ۲ - دانشآموزان غیر مشمول، محدودیت سنی و سنت تحصیل در مدارس آموزش از راه دور ندارند.

مدارک ثبت‌نام

ماده ۱۵ - مدارک موردنیاز برای ثبت‌نام به شرح زیر است:

(الف) تصویر صفحه اول شناسنامه که با اصل آن مطابقت داشته باشد. در صورت وجود تغییر و اصلاح

در شناسنامه، تصویر صفحه توضیحات نیز ضروری است و لازم است شناسنامه دانشآموزی که به سن ۱۵ سال تمام رسیده است، عکس‌دار باشد.

(ب) تصویر کارت ملی

(ج) عکس به تعداد موردنیاز

(د) ارائه کارنامه قبولی پایه ششم/ پایه‌های قبل و در صورت مردودی کارنامه مردودی آخرین پایه

(ه) دانشآموزان مشمول بندهای «الف و ج» ماده ۱ لازم است اصل مدارک مربوط را به مدرسه آموزش از راه دور تحويل دهند.

(و) معروف‌نامه یگان مربوط برای کسانی که در حال انجام خدمت نظام وظیفه هستند.

(ز) کارنامه تطبیق برای دانشآموزان تطبیقی

ماده ۱۶ - اتباع خارجی و فرزندان آنان، پناهندگان و رانده‌شدگان دیگر کشورها برای ثبت‌نام در مدارس داخل کشور، باید پروانه اقامت معتبر، دفترچه پناهندگی وسایر مدارکی را که توسط مراجع ذی‌ربط تعیین می‌شود، ارائه دهند.

شرایط تحصیل دانشآموزان پسر مشمول نظام وظیفه

ماده ۱۷ - دانشآموزان پسر از اول ماهی که طی آن ماه به سن ۱۸ سال تمام می‌رسند، مشمول مقررات خدمت نظام وظیفه عمومی شناخته می‌شوند.

تبصره ۱ - ملاک رسیدگی به وضع مشمولیت دانشآموز، تاریخ تولد مندرج در شناسنامه اولیه وی است و تغییرات بعدی ملاک عمل نخواهد بود؛ لیکن برای دانشآموزی که شناسنامه اولیه وی به حکم دادگاه ابطال یا اصلاح شده است، شناسنامه جدید ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

تبصره ۲ - چنانچه دانشآموز در حین تحصیل به سن مشمولی برسد، تا پایان آن نیمسال یا دوره تابستانی از معافیت تحصیلی برخوردار خواهد بود.

تبصره ۳ - ثبت‌نام و تحصیل دانشآموز مشمول - که بیش از سه ماه متولی ترک تحصیل یا غیبت غیرموجه داشته است - مجاز نیست و صرفاً در صورت رفع ممنوعیت قانونی از نظر نظام وظیفه عمومی، ادامه تحصیل وی بلامانع است.

تبصره ۴- دانشآموزی که دفترچه آماده به خدمت (بدون مهر غیبت) گرفته است، چنانچه تاریخ اعزام مندرج در دفترچه وی، حداقل تا پایان نیمسال / دوره تابستانی باشد، می‌تواند با رعایت سایر شرایط در آن نیمسال / دوره تابستانی، ثبت‌نام کرده و ادامه تحصیل دهد.

ماده ۱۸- مدیر مدرسه پسرانه باید مشخصات کلیه دانشآموزان مشمول نظام وظیفه را که با استفاده از مفاد ماده ۱ این آیین‌نامه در مدرسه به تحصیل اشتغال دارند، بهطور انفرادی و با توجه به اینکه برای هر مشمول فقط یکبار حق استفاده از معافیت تحصیلی برابر مقررات از طریق اداره آموزش و پژوهش مربوط وجود دارد، به حوزه‌های نظام وظیفه محل اعلام کند. (این موضوع شامل دانشآموزان دارای نقص عضو و استثنایی نیز می‌شود).

تبصره ۱- برای دانشآموز مشمول که بدون ترک تحصیل از دوره روزانه یا دوره بزرگسالان برابر مقررات این آیین‌نامه به مدرسه آموزش از راه دور انتقال می‌یابد، در صورتی که اشتغال به تحصیل وی قبلًا به نظام وظیفه اعلام شده باشد، نیازی به اخذ معافیت تحصیلی مجدد نیست.

تبصره ۲- دانشآموزی که از معافیت تحصیلی استفاده می‌کند، چنانچه در موعد مقرر در هر نیمسال ثبت‌نام نکند، مدیر مدرسه موظف است برابر مقررات ترک تحصیل وی را اعلام نماید.

تبصره ۳- دانشآموزانی که در حین تحصیل به سن مشمولیت برستند، با هماهنگی حوزه نظام وظیفه می‌توانند حداکثر تا پایان سن ۲۰ سالگی از معافیت تحصیلی برخوردار شوند.

ماده ۱۹- دانشآموزان اتباع خارجی که برابر مقررات در مدارس از راه دور تحصیل می‌کنند، مشمول قانون وظیفه عمومی نمی‌باشند.

انتقال و سایر موارد ثبت‌نام

ماده ۲۰- انتقال دانشآموز در طول نیم سال / دوره تابستانی از یک مدرسه آموزش از راه دور به سایر مدارس آموزش از راه دور با موافقت اداره آموزش و پژوهش مقصد و حداکثر تا یک ماه قبل از شروع ارزشیابی پایانی هر نیمسال و یا دوره تابستانی بلامانع است. در این صورت مدارک، پرونده تحصیلی و نمرات مربوط به ارزشیابی طول نیمسال دانشآموز باید پس از تأیید مدرسه مبدأ (امضای مدیر و مهر)، به موقع و قبل از شروع ارزشیابی پایانی به مدرسه مقصد ارسال شود. انتقال دانشآموز در محدوده یک منطقه آموزشی با هماهنگی مدرسه مبدأ و مقصد با رعایت مقررات در زمان‌های تعیین شده، بلامانع است.

ماده ۲۱- نمرات قبولی (حداقل ۱۰) در کارنامه‌های قبولی، مردودی و تطبیقی دانشآموزان، در مدرسه آموزش از راه دور به عنوان نمره قبولی از آنان پذیرفته می‌شود.

ماده ۲۲- دانشآموز مدرسه آموزش از راه دور متضاضی ورود به پایه‌های هشتم یا نهم روزانه یا بزرگسال، در صورتی که کلیه درس‌های پایه‌های هفتم و هشتم را برابر جدول درس‌های دوره روزانه یا

شورای عالی آموزش و پژوهش

www.sce.ir

بزرگسال قبل از آغاز هر سال تحصیلی با موفقیت گذرانیده باشد، با رعایت شرط سنی و سایر ضوابط می‌تواند به دوره روزانه یا بزرگسال منتقل شود. این قبیل افراد پس از انتقال، موظفند کلیه درس‌های پایه تحصیلی مربوط را انتخاب کنند و چنانچه برخی از درس‌های این پایه را در مدرسه آموزش از راه دور گذرانده باشند، آن درس‌ها از آنان پذیرفته نمی‌شود.

ماده ۲۳- مدیر مدرسه موظف است پرونده تحصیلی دانشآموزان را حداکثر تا دو هفته پس از پایان ثبت‌نام اولیه، به صورت مكتوب از محل تحصیل قبلی وی درخواست کند. مدیر مدرسه مبدأ باید پس از وصول درخواست، حداکثر طرف مدت یک ماه تمامی مدارک تحصیلی دانشآموز منتقل شده را برابر مقررات به مدرسه آموزش از راه دور مقصد ارسال کند.

ماده ۲۴- مدیر مدرسه باید در اولین فرصت پرونده تحصیلی تمام دانشآموزان از جمله دانشآموزان جدید را مورد رسیدگی قرار دهد و در صورت مشاهده نقص در پرونده، حداکثر تا دو هفته پس از شروع هر نیمسال/ دوره تابستانی در صدد رفع نقص برآید و چنانچه دانشآموزی برخلاف مقررات در درس یا درس‌هایی قبول اعلام شده باشد، نسبت به تعیین وضعیت استحقاقی وی اقدام کند. چنانچه بعد از موعد مذکور موارد نقص پرونده مشاهده شود، لازم است پرونده دانشآموز مربوط، برابر مقررات جهت اقدام بعدی به اداره آموزش و پرورش ذی‌ربط ارسال شود. چنانچه به واسطه نقص پرونده حقی از وی تضییع گردد، مسئولیت ناشی از آن حسب مورد به‌عهده مدیران واحدهای آموزشی مبدأ یا مقصد خواهد بود.

ماده ۲۵- دفتر آمار دانشآموزان باید حداکثر یک ماه پس از شروع هر نیمسال/ دوره تابستانی تکمیل و توسط مدیر مدرسه و با نظارت اداره آموزش و پرورش مربوط، برابر مقررات مسدود شود.

تبصره - دفتر آمار جزء اسناد و مدارک محسوب می‌شود و بایستی به‌طور دائم در مدرسه نگهداری شود.

فصل چهارم - ضوابط سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و تربیتی دانشآموز

ماده ۲۶- اهداف

در دوره اول متوسطه، ارزشیابی دانشآموزان مبتنی بر اصول حاکم بر ارزشیابی پیشرفت تحصیلی با تأکید بر اهداف زیر صورت می‌گیرد:

- ۱- جمع‌آوری و تولید اطلاعات برای اصلاح برنامه‌ها و روش‌های آموزشی؛
- ۲- حصول اطمینان از تحقق یادگیری در دانشآموزان برای ارتقای آنان به پایه یا دوره تحصیلی بالاتر؛
- ۳- اصلاح و بهبود فرایند یاددهی - یادگیری؛
- ۴- ایجاد مهارت خودآرایی به صورت فردی و گروهی در دانشآموزان؛
- ۵- تشخیص و پرورش استعدادها، علائق و خلاقیت دانشآموزان به منظور راهنمایی آنان در فعالیت‌های حال و آینده؛

۶- ایجاد التزام به رشد همه‌جانبه دانش‌آموزان و رعایت اصل تفاوت‌های فردی در فرایند یاددهی -
یادگیری؛

۷- امید آفرینی و تقویت اعتماد به نفس در دانش‌آموزان.

ماده ۲۷- در آن دسته از مدارس آموزش از راه دور که از مدیر مأمور آموزش و پژوهش برخوردارند، برگزاری
و اعلام نتیجه امتحانات با رعایت مقررات مربوط و نظارت آموزش و پژوهش مجاز می‌باشد.

تبصره ۱- برنامه‌ریزی و برگزاری امتحانات برای سایر مدارس آموزش از راه دور، بر عهده اداره آموزش و پژوهش
شهرستان/ منطقه یا ناحیه می‌باشد.

تبصره ۲- آن دسته از مدارس آموزش از راه دور که فاقد مدیر مأمور می‌باشند و از نیروی رسمی آموزش و
پژوهش به عنوان مدیر غیر موظف برخوردارند، به شرط داشتن حداقل ۱۰۰ نفر دانش‌آموز، برگزاری و
اعلام نتیجه امتحانات با رعایت مقررات مربوط و نظارت آموزش و پژوهش، مجاز می‌باشد.

ماده ۲۸- ارزشیابی تکوینی در طول هر نیمسال و دوره تابستانی، در فواصل مختلف از مجموعه فعالیت‌های
دانش‌آموزان انجام می‌شود که این امر می‌تواند در قالب گروه‌های مطالعاتی همدرس و یا انفرادی به
صورت حضوری، مکاتبه‌ای و الکترونیکی صورت پذیرد.

ماده ۲۹- ارزشیابی پایانی در هر درس در پایان هر نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی، از تمام محتوای مواد
درسی به صورت حضوری انجام می‌شود.

تبصره - دانش‌آموزانی که در ارزشیابی‌های پایانی نیمسال اول و دوم و دوره تابستانی در برخی از درسنامه
قابلی کسب نمی‌کنند؛ مجازند در نیمسال‌های بعدی بدون رعایت سقف واحد، درس‌های مذکور را با
رعایت پیش‌نیاز صرفاً جهت شرکت در ارزشیابی پایانی انتخاب کنند و ارزشیابی شوند. در این صورت
نامه پایانی، ملاک ارتقاء خواهد بود.

ماده ۳۰- برنامه ارزشیابی پایانی پایه‌نهم در هر نیمسال و دوره تابستانی، به صورت هماهنگ با سوالات یکسان
توسط اداره کل آموزش و پژوهش استان با عنایت به تقویم اجرایی تنظیم و اجرای ارزشیابی با همکاری
مشترک کارکنان، زیرنظر مدیر مدرسه انجام می‌شود.

ماده ۳۱- برنامه ارزشیابی پایانی پایه‌های هفتم و هشتم در هر نیمسال / دوره تابستانی به صورت داخلی و با
عنایت به تقویم اجرایی، با سوالات طرح شده از سوی معلمان مربوط، زیر نظر مدرسه انجام می‌شود.

تبصره - برنامه ارزشیابی‌ها بایستی قبیل از شروع هر نیمسال / دوره تابستانی به اطلاع دانش‌آموزان برسد.

ماده ۳۲- چنانچه دانش‌آموزی «آموخته‌های خارج از مدرسه» داشته باشد، می‌تواند حداقل دو هفته قبیل از
شروع امتحانات هر نیمسال / دوره تابستانی، تقاضای کتبی خود را به مدیر مدرسه ارائه کند تا در
صورت موافقت، در ارزشیابی پایانی آن نیمسال / دوره تابستانی، شرکت نماید.

تبصره ۱- رعایت پیش‌نیاز دروس در مورد انتخاب درس‌های موضوع این ماده، الزامی است.

تبصره ۲- تعداد درس‌های آموخته خارج از مدرسه در هر نیمسال، حداکثر دو درس و در تابستان یک درس می‌باشد.

تبصره ۳- دروس آموخته خارج از مدرسه در هر نیمسال و دوره تابستانی، جزء حداکثر سقف واحدها محسوب نمی‌شود.

تبصره ۴- شرایط قبولی در این درس‌ها، مطابق سایر دروس و بر مبنای نمره صفر تا بیست بوده و نمره ارزشیابی پایانی دانش‌آموز عیناً به جای نمره ارزشیابی تکوینی وی منظور می‌شود.

ماده ۳۳- اوراق ارزشیابی‌های پایانی داخلی و هماهنگ هر نیمسال و دوره تابستانی، باید توسط معلم مربوط تصحیح شود.

تبصره - چنانچه معلم مربوط ظرف مدت یک هفته پس از انجام ارزشیابی هر درس، اوراق ارزشیابی را به هر علیٰ تصحیح نکند، مدیر مدرسه ضمن گزارش موضوع به اداره آموزش و پرورش متبع، باید به تشخیص خود اوراق ارزشیابی را جهت تصحیح در اختیار یکی از معلمان واحد شرایط قرار دهد.

ماده ۳۴- نمره ارزشیابی هر درس در هر نیمسال یا دوره تابستانی، میانگین نمره ارزشیابی پایانی و نمره ارزشیابی تکوینی همان نیمسال / دوره تابستانی خواهد بود که بر مبنای ۲۰ تعیین می‌گردد.

تبصره ۱- معلم موظف است حداکثر تا یک هفته قبل از برگزاری ارزشیابی پایانی هر نیمسال / دوره تابستانی، نمره ارزشیابی تکوینی را به دفتر مدرسه تحويل دهد. در ضمن معلمان باید نتایج ارزشیابی‌های به عمل آمده در مورد هر دانش‌آموز را در صورت مرخصی یا انتقال از طریق مدیر به معلم جدید تحويل دهند.

تبصره ۲- مدیر موظف است نمرات ارزشیابی تکوینی دانش‌آموزان را حداکثر ۵ روز قبل از ارزشیابی پایانی هر نیمسال / دوره تابستانی به اطلاع دانش‌آموز / ولی وی برساند.

تبصره ۳- نمره ارزشیابی دانش‌آموزان در هر درس و در هر نیمسال / دوره تابستانی، به وسیله معلم در لیست نمره‌ها ثبت و امضا می‌شود و حداکثر ۱۰ روز بعد از خاتمه ارزشیابی هر نوبت تسليمی دفتر می‌گردد.

تبصره ۴- دانش‌آموزان غیرحضوری و دانش‌آموزی که فاقد نمره ارزشیابی تکوینی است، اگر در ارزشیابی پایان نیمسال یا پایان دوره تابستانی شرکت کرده باشد، نمره ارزشیابی پایانی وی عیناً به جای نمره ارزشیابی تکوینی منظور می‌شود.

ماده ۳۵- برای دانش‌آموزان مدارس آموزش از راه دور، نمره انضباط منظور نمی‌شود.

ماده ۳۶- نتیجه ارزشیابی‌ها حداکثر تا دو هفته پس از پایان هر نیمسال یا دوره تابستانی، به صورت کتبی توسط مدیر مدرسه به دانش‌آموز / ولی یا نماینده قانونی وی تحويل می‌شود.

ماده ۳۷- مهلت اعتراض به نمرات ارزشیابی‌های پایانی هر نیمسال یا دوره تابستانی حداکثر ۵ روز پس از اعلام نتیجه می‌باشد. مدیر مدرسه موظف است اوراق ارزشیابی معتبران را جهت تجدیدنظر در اختیار مصحح مربوط و یا به تشخیص خود، در اختیار مصحح مربوط و یک نفر دیگر از معلمان همان درس

قرار دهد. نمره ورقه تجدیدنظر شده با امضای مصحح مربوط یا مصحح تجدیدنظر کننده، حسب مورد تعیین می‌شود. در صورت اختلافنظر مصحح اول و دوم، نظر مصحح سوم قطعی است.
تبصره - نمره ارزشیابی عملی و شفاهی قابل اعتراض و تجدیدنظر نمی‌باشد و در موارد خاص به شورای مدرسه ارجاع و اتخاذ تصمیم می‌شود.

ماده ۳۸ - کلیه اوراق ارزشیابی‌های پایانی نیمسال و دوره تابستانی، به مدت شش ماه در مدرسه نگهداری و سپس برابر مقررات امتحان می‌شود، ولی لیست ریزنمرات معلمان (دستنویس و رایانه‌ای) و دفتر ثبت ارزشیابی تحصیلی پس از صحافی و پلمپ، جزو اسناد و مدارک تحصیلی محسوب و به طور دائم در مدرسه نگهداری می‌شود.

ماده ۳۹ - دفتر ثبت ارزشیابی تحصیلی مدرسه باید بالا فاصله تنظیم و حد اکثر تا دو ماه پس از پایان هر نیمسال / دوره تابستانی، توسط نماینده اداره آموزش و پژوهش بررسی و پس از تأیید، مسدود، امضا و مهر شود.

ماده ۴۰ - چنانچه دانشآموزی در زمان برگزاری ارزشیابی کتبی یا قبل از آن دچار مشکل و سانحه‌ای شود که قادر به نوشتن نباشد، می‌تواند از منشی معتمدی که از طرف مدیر مدرسه برای ارزشیابی تعیین می‌شود، استفاده کند.

ماده ۴۱ - لازم است که مدیر مدرسه برای دانشآموز دارای نقص عضو یا مبتلا به بیماری مؤثری که مانع از شرکت وی در ارزشیابی‌های کتبی، شفاهی و عملی می‌شود، تسهیلاتی مناسب با نقص عضو یا بیماری او فراهم کند. چنین دانشآموزی در صورت لزوم از ارزشیابی‌های آن بخش از درس که از نظر جسمی قادر به انجام آن نمی‌باشد، به تشخیص معلم مربوط و مدیر مدرسه معاف بوده و سهم نمره مربوط به این بخش، به نمرات سایر بخش‌ها اضافه می‌شود.

تبصره - برای دانشآموز موضوع این ماده (که درس تربیت بدنی را انتخاب کرده است) باید ارزشیابی عملی، مناسب با توانایی جسمی وی توسط معلم مربوط و برابر شیوه‌نامه مربوط انجام شود.

ماده ۴۲ - دانشآموزان اقلیت‌های دینی مذکور در قانون اساسی، از شرکت در ارزشیابی درس قرآن معاف بوده و ارزشیابی درس تعليمات دینی آنان، برابر شیوه‌نامه‌های وزارت آموزش و پژوهش صورت می‌پذیرد و نمره آن، در دفتر ارزشیابی تحصیلی و کارنامه ثبت می‌شود. ضمناً این دانشآموزان در صورت تمایل، می‌توانند در ارزشیابی درس معارف اسلامی شرکت نمایند.

ماده ۴۳ - با متخلف یا متخلفان در ارزشیابی‌های تحصیلی برابر آیین‌نامه رسیدگی به تخلفات امتحانی و قانون رسیدگی به تخلفات اداری و سایر قوانین مربوط، حسب مورد رفتار خواهد شد.

شرایط قبولی

ماده ۴۴ - دانشآموزی در هر یک از درس‌ها قبول شناخته می‌شود که نمره وی در آن درس کمتر از ۱۰ نباشد.

ماده ۴۵ - دانشآموزی فارغ‌التحصیل شناخته می‌شود که:

الف) در کلیه واحدهای درسی دوره اول متوسطه (۹۰ واحد درسی) قبول شده باشد.

ب) معدل کل وی حداقل ۱۰ باشد.

تبصره ۱ - چنانچه معدل کل دانشآموزی در طول دوره، حداقل ۱۰ باشد ولی در یک درس نمره کمتر از ۱۰ کسب کند و یا معدل کل وی حداقل ۱۲ باشد ولی در دو درس نمره کمتر از ۱۰ کسب نماید، فارغ‌التحصیل شناخته می‌شود.

تبصره ۲ - چنانچه دانشآموزان مشمول ماده ۲۱ حداقل در دو درس نمره کمتر از ۱۰ داشته باشند، نمی‌توانند از مفاد تبصره ۱ این ماده استفاده کنند.

تبصره ۳ - دانشآموزان مشمول ماده ۲۱ با داشتن نمره کمتر از ۱۰ حداکثر در ۴ درس نیز فارغ‌التحصیل شناخته می‌شوند.

تبصره ۴ - استفاده از مفاد این ماده در ستون ملاحظات دفتر ارزشیابی تحصیلی درج می‌شود.

ماده ۴۶ - برای محاسبه معدل دانشآموز در هر نیمسال، تعداد واحدهای هر درس در نمره آن درس، ضرب می‌شود و مجموع حاصل ضربهای به دست آمده، بر تعداد کل واحدهایی که دانشآموز از آن‌ها نمره قبولی یا مردودی کسب کرده است، تقسیم می‌شود.

تبصره - برای دوره تابستانی معدل گیری انجام نمی‌شود.

ماده ۴۷ - برای محاسبه معدل دانشآموز در هر پایه، تعداد واحدهای آن پایه در نمره قبولی هر درس ضرب و مجموع حاصل ضرب بر تعداد کل واحدهای آن پایه تقسیم می‌شود.

ماده ۴۸ - برای محاسبه معدل کل نمرات هر دانشآموز در پایان دوره، تعداد واحدهای هر درس در نمره پذیرفته شده آن درس ضرب و مجموع حاصل ضربهای به دست آمده بر مجموع واحدهای این درس‌ها، تقسیم می‌شود.

ماده ۴۹ - صدور کارنامه در هر نیمسال یا دوره تابستانی الزامی بوده و به کسانی که کلیه دروس پایه مربوط را بگذرانند و واجد شرایط قبولی باشند، کارنامه پایه مربوط و در پایان دوره اول متوسطه، گواهینامه پایان تحصیلات دوره اول متوسطه نیز اعطا می‌شود.

ماده ۵۰ - چنانچه دانشآموزی در ارزشیابی پایان نیمسال و یا دوره تابستانی یک یا چند درس غیبت غیرموجه داشته باشد، نمره ارزشیابی پایانی او در آن نیمسال یا دوره تابستانی در آن درس صفر محاسبه می‌شود و در چنین مواردی کلمه غایب (غ) به جای نمره ارزشیابی پایانی قیدمی‌شود، لیکن در محاسبات، کلمه غایب به منزله صفرخواهد بود و نمره درس یا درس‌های مورد نظر با لحاظ نمودن نمره ارزشیابی تکوینی، محاسبه خواهد شد.

ماده ۵۱ - اگر دانشآموزی در ارزشیابی پایان نیمسال / دوره تابستانی در یک یا چند درس با عذر موجه غایب باشد، در صورت درخواست دانشآموز، مدیر مدرسه مجاز است حداکثر تا دو هفته پس از آخرين ارزشیابی از درس یا درس‌های مربوط با رعایت ضوابط، ارزشیابی به عمل آورد. در غیر این صورت آن درس یا درس‌ها از واحدهای انتخابی دانشآموز حذف می‌شود.

تبصره - در درس‌هایی که ارزشیابی آنان به صورت هماهنگ برگزار می‌شود، سؤال دانشآموزان مشمول این ماده به صورت هماهنگ خواهد بود.

ماده ۵۲ - تشخیص غیبت موجه بر اساس دلایل و مدارک ارائه شده از طرف دانشآموز در ارزشیابی داخلی با مدیر مدرسه و در ارزشیابی هماهنگ با شورای مدرسه مربوط خواهد بود.

ماده ۵۳ - مسئولیت نظارت و حسن اجرای ارزشیابی‌ها و اعلام به موقع نتایج در مدارس آموزش از راه دور در داخل کشور بر عهده مدیر مدرسه، اداره آموزش و پژوهش شهرستان / منطقه / ناحیه و در خارج از کشور بر عهده مرکز امور بین‌الملل و مدارس خارج از کشور می‌باشد.

تبصره ۱ - مراجع مذکور در ماده فوق، در صورت لزوم می‌توانند اوراق ارزشیابی تصحیح شده پایه‌های مختلف را بررسی و مورد بازبینی قرار دهند. در صورتی که در بازبینی اوراق، نمره دانشآموزی تغییر یابد، بایستی صور تجلیسه تنظیم شود و آخرين نمره ملاک عمل قرار گیرد و موضوع نیز باید به صورت کتبی به اطلاع معلم و دانشآموز مربوط برسد.

تبصره ۲ - در صورتی که بازبینی اوراق ارزشیابی پایان نیمسال اول، پس از فروردین ماه و اوراق ارزشیابی پایان نیمسال دوم، پس از مرداد ماه و دوره تابستانی هر سال پس از آبان ماه، انجام شود و نمره دانشآموزی تغییر یابد، مراتب برای تصمیم‌گیری به کمیسیون خاص اداره آموزش و پژوهش ارجاع می‌شود.

جدول مواد درسی و نوع ارزشیابی نیمسال اول

ردیف	مواد درسی	نوع ارزشیابی	واحد	ملاحظات
۱	قرآن	کتبی + شفاهی	۲	۱۰ نمره کتبی + ۱۰ نمره شفاهی
۲	ریاضیات	کتبی	۴	-
۳	زبان و ادبیات فارسی	شفاهی	۲	برای هر درس ۲۰ نمره مجزا در نظر گرفته می شود.
		کتبی	۱	۱۵ نمره کتبی + ۵ نمره شفاهی
۴	زبان عربی	کتبی + شفاهی	۲	۱۵ نمره کتبی + ۵ نمره شفاهی
۵	فرهنگ و هنر	عملی	۲	این درس ارزشیابی پایانی ندارد. نمره ارزشیابی پایانی آن بر مبنای ۲۰ نمره در طول هر نوبت به صورت تکوینی تعیین می شود.
۶	تفکر و سبک زندگی	کتبی + عملی	۲	۵ نمره کتبی + ۱۵ نمره تکوینی (نمره ارزشیابی پایانی هر نوبت از مجموع نمره ارزشیابی کتبی و نمره ارزشیابی تکوینی حاصل می شود)
۷	آمادگی دفاعی	کتبی	۲	در بایه نهم درس آمادگی دفاعی جایگزین درس نفکر و سبک زندگی می شود. دانش آموز از گذراندن بخش عملی درس آمادگی دفاعی معاف بوده و نمره بخش نظری به عنوان نمره این درس منظور خواهد شد.
جمع				۱۵

جدول مواد درسی و نوع ارزشیابی نیم سال دوم

ردیف	مواد درسی	نوع ارزشیابی	واحد	ملاحظات
۱	معارف اسلامی	کتبی	۲	-
۲	علوم تجربی	کتبی + عملی	۳	۱۵ نمره کتبی + ۵ نمره عملی
۳	مطالعات اجتماعی	کتبی	۳	-
۴	املاء	کتبی	۱	-
۵	زبان خارجی	کتبی + شفاهی	۲	۱۰ نمره کتبی + ۱۰ نمره شفاهی
۶	کار و فناوری	عملی	۲	این درس ارزشیابی پایانی ندارد. نمره ارزشیابی پایانی آن بر مبنای ۲۰ نمره در طول هر نوبت به صورت تکوینی تعیین می شود.
۷	تریبیت بدنی و سلامت	عملی	۲	-
جمع				۱۵